మేఘ సందేశము
దేశినేని వెంకట్రామయ్య

మేఘ సందేశము

(నిర్వచన పద్య కావ్యము)

రచయిత

శ్రీ దేశినేని వేంకట్రామయ్య

దేవరంపాడు గ్రామము, పిన్: 522413

రాజుపాలెం మండలము, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రకాశకులు:

దేశినేని ఆంజనేయులు

MEGHA SANDESAM

By

(Late. Sri Desineni Venkatramaiah)

© రచయిత

ప్రచురణ సంఖ్య : **11**

ప్రథమ ముద్రణ : **2011**

ప్రతులు : **500**

మూల్యం : ₹ **30/-**

ప్రతులకు :

దేశినేని ఆంజనేయులు

ఫ్లాట్ నెం. 104, ఎమరాల్డ్ బ్లాక్,శ్రీదేవీ హోమ్స్,

హాఫీజ్ పేట, హైదరాబాద్ – 500049

ఫోను: 040–23041181, సెల్: 9490997670, 9849735400

email:anjipoorna@gmail.com

దేశినేని హనుమంతరావు

ఫ్లాట్ నెం. 102, ఎన్.ఎమ్.ఆర్.దియా రెసిడెన్సీ,

వినాయక్ నగర్, హాఫీజ్‌పేట్, హైదరాబాద్ – 500 049

సెల్: 9959466095

email:medhavidesineni@yahoo.com

Designed & Printed by:

Mounica Graphics

1-4-27/71/187, Padmashali Colony,

Kavadiguda, Secunderabad.

Cell: 93910 41545

రచయిత

వేంకట్రామయ్య

సహధర్మచారిణి

వీరమ్మ

వారి సంతానం

దేశినేని కోదండరామరావు, దేశినేని వీరాంజనేయులు, యర్రంశెట్టి శారదా దేవి, దేశినేని ఆంజనేయులు, దేశినేని హనుమంతరావు, దేశినేని వేంకటేశ్వర రావు

కావ్య ముద్రణ దాతలు

శ్రీ నారెం రామచంద్రారెడ్డి   **శ్రీమతి నారెం సావిత్రమ్మ**

ఓబులంపల్లె, వాయల్పాడు తాలూకా, చిత్తూరు జిల్లా, ఆం.ప్ర.

పాదపద్మములకు

వినయాంజలితో

శ్రీ ఎన్. హరినాథ్ రెడ్డి (కుమారుడు) – నిర్మల (కోడలు)

శ్రీ ఎన్. మురళీధర్ రెడ్డి (కుమారుడు) – గీత (కోడలు)

శ్రీ వి. నరసింహారెడ్డి (అల్లుడు) – వసుంధర (కుమార్తె)

శ్రీ ఎన్. శంకర రెడ్డి (అల్లుడు) – స్వరలత (కుమార్తె)

మనుమరాండ్రు: రచన, కీర్తి, కావ్య, సాహిత్య

మనుమలు: రవితేజ, అనుదీప్

బుజ్జిమనుమరాలు: అశ్వికి (శ్రీమతి రచన – శ్రీ సునీల్ గార్ల కుమార్తె)

అవతారిక

(మేఘ సందేశము యక్షుడు-యక్షిణి నడుమ విరహాగ్ని సన్నివేశమున ప్రభవించిన సందేశమును మేఘము ద్వారా పంపిన గాథ)

హిందూ సంప్రదాయమున యక్షులు పాక్షిక దైవత్వ మహిమాన్వితులని, సగము దైవత్వము సగము రాక్షసత్వము గలవారని అవగాహన కలదు. అట్టి యక్షులు భూగర్భమున హిమాలయ పర్వత పంక్తులలో నివసింతురని, అచటగల భూగర్భజనిత ఖనిజ సంపదను (వజ్ర వైఢూర్యములు, బంగారు, వెండి మొదలగునవి) కాపాడుచుందురని, వారు కుబేరునిచే నడుపబడుచుందురని ప్రతీతి. వారెల్లరు కుబేరుని మాదిరిగా లావైన పొట్టలు, లావైన కాళ్ళు కలిగి యుందురని భావన. వారికి ప్రత్యేకమైన గుణగణములు లేకపోయినను ప్రకోపితులు కాక పుణ్యయోజనులను పేరుగాంచిరి. కుబేరునికి పుణ్యజనేశ్వర అను నామము గలదు.

యక్షులు బహుశా నిజముగా శికణలో నున్న వన, గ్రామ దేవతలేమో. తదుపరి వారు భూదేవతలుగా భూగర్భమందున్న ఖనిజ సంపదకు దేవతలుగా గుర్తించబడిరి. హిందూ కళలందు మగ యక్షులు (యక్షుడు) వీరోచిత యుద్ధకుశలురుగా గాని లేక పొట్టిగా, పెద్ద కాయముతో, పెద్ద పొట్టలతో నుండుటగాగాని చిత్రించబడిరి. ఆడ యక్షులు (యక్షిణి) అందమైన గుండ్రని ముఖములతో, మించైన పరిమాణములుగల వక్షోజములతో, విశాలమైన పిరుదులతో, సన్నని నడుముతో, విశాలమైన భుజములతో చిత్రించబడిరి.

ఇది ఇట్లుండగా కవి కాళిదాసు విరచితమైన 'మేఘదూతము'లో యక్షుని వర్ణన ఒక విలక్షణీయమైన *romantic figure* గా వుండి విడిపోయిన ప్రియాతి ప్రియమైన భార్యామణి (యక్షిణి) యెడగల ప్రేమను బహిర్గతము కావించబడినది. ముఖ్య చిత్రములో యక్షుడు చిత్రకూట పర్వత ప్రాంతములో శాపగ్రస్తుడై సతీ వియోగ బాధతో విషణ్ణ వదనుడై సంచరించుచూ వర్షాగమన వేళ ఆకాశమున విహరించు మేఘ శకలమును కాంచి అలకాపురి ఉద్యానవన ప్రాంతములో విరహ వేదనతో భర్త రాకకై ఎదురుతెన్నులు చూచు యక్షిణికి పంపు సందేశ సన్నివేశము చిత్రించ బడినది. ఈ మనోజ్ఞ చిత్రమును రూపొందించినది శ్రీ శీలా వీర్రాజు, చిత్రకారుడు పండిన వయస్సానుభవముతో చిత్రించుట కడు ముదావహము.

Prof. Masana Chennappa
M.A.,M.Phil.,Ph.D.
Department of Telugu,
Osmania University,
Hyderabad -500 007

Hyderabad
24-03-2009

స్వాగతం

కొందరికి ఎంత ప్రయత్నించినా కవిత్వం అబ్బదు. మరికొందరికి కొంత ప్రయత్నిస్తే చాలు వారిని ఆవేశిస్తుంది. కాళిదాసు కూ డ మొదట విద్యాగంధం లేని వాడై ఉండగా, కాళీమాత అనుగ్రహం లభించి కవి అయినట్లు కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి.

విచిత్రమేమిటే గాని ఆధునికులు తమ ప్రయత్నం వల్లనే కవులమైనట్లు భావిస్తారు. ఎవరో సంప్రదాయాన్ని గౌరవించేవారు మాత్రం దైవానుగ్రహంవల్ల కవితాసిద్ధి కలిగినట్లు చెప్పుకుంటారు. తనశక్తిగాని, లేక దైవబలం గాని ఒక వ్యక్తిని కవిగా మారిస్తే ఇబ్బంది లేదు. ఆవ్యక్తి మహాకవిగా రాణిస్తే అంతకంటే కోరదగింది ఇంకేమీ ఉండదు.

కీ॥శే॥. దేశినేని వేంకట్రామయ్యగారి గురించి విన్నప్పుడు ఆయన కూ డ ఎక్కువ చదువుకోకపోయినా దైవానుగ్రహం చేతనే కవి అయినట్లు భావించవలసివస్తుంది.

వేంకట్రామయ్యగారు 1922 నుండి 1981 దాకా రచనలు చేశారు. వాటిలో స్వతంత్ర రచనలు, అనువాద రచనలు రెండూ ఉన్నాయి. ఆ రెండింటిలో కొన్ని ముద్రితమయ్యాయి. మరికొన్ని ముద్రితమవుతున్నాయి. ముఖ్యంగా వారి కుమారులు పితృభక్తితో ఆ అముద్రిత రచనలను వెలుగులో కి తెస్తున్నారు. అట్టి వాటిలో కాళిదాస మహాకవి విరచిత 'మేఘసందేశముఎఅనువాదము ఒకటి.

దేశినేనివారు స్వతంత్రరచనలో ను, అనువాద రచనలో ను ప్రతిభ చూపెట్టినారు. ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి అలవాటు పడ్డ వీరు ఏ రచన చేసినా దానికి పారమారితి పరిమళాన్ని అద్దినారు.

కాళిదాస కుమార సంభవం, ఋతు సంహారం కావ్యాలను అనువదించిన

దేశినేనివారు 'మేఘ సందేశంకావ్యాసి కా డ ఉదాత్తంగా తెనిగించినారు. పైగా ఈ కావ్యాసి వచనంలేకుండ సంప రణగా పద్యకావ్యంగా మలచినారు.

యకుడు మేఘునితో చిత్రకా ట పర్వతం మీద కాసేపు సేదదీర్చుకొని వెళ్లేమని చెప్పు సందర్భంలే ని పద్యం ఎంత చక్కగా సాగిందో గమనించండి.

చ॥ జగదభిరామవ్ ర్తి యగు। జానకి జాని పదాంక సంగతిన్
నగణిత పుణ్యవ్ ర్తి యగు। టట్టుల నుండగ స్వస్వ భావతన్
మిగిలిన మేట నౌట గని। మేల్భళియంచును సంతసించునా
నగకుల చిత్రకా ట మభి। నందిత సంగత మంది ఎమ్మికన్ 14

దేశినేనివారు సంస్కృతాంధ్ర భాషాకోవిదుడు కనుకనే కాళిదాసు శ్లేకాలకు సరిజే డనే విధంగా పద్యరచన చేశాడు. ఎక్కడ ఆంధ్రీకరణలే ఇబ్బంది కలుగదు. లలిత లలిత పదాలతో అల్లిన సుమధుర సందేశ కావ్యమిది. దేశినేనివారి ఈ రచనకు మనమంతా స్వాగతం పలుకుదాం.

– మసన చెన్నప్ప

"సౌందర సందేశం"

కం॥ శ్రీ **దాశినాని** వాణీ
సాదన మనగలుగు **మాఘ సందేశపు** సం
ప్రాదుర్భావమును గనిగ
వేదిగ కనిపించు విమల విస్ఫారమ్మో!!

కం॥ నిర్వచన పద్య కావ్యమ
నిర్వచనీయముగ వెలిగి నిగ్గులు దేల్చన్
గర్వించ దగిన పగిదిన
సర్వులు కీర్తించ నిలుచు సౌందర్యముతోన్!!

కం॥ చిక్కని భావమ్ములతో
గ్రక్కున చదువరుల నూపు గమకమ్ములతో
మక్కువ గొలిపెడి రచనము
చక్కగ వెలుగొందు **మాఘ సందేశము**గన్!!

కం॥ ఎనుబది యేండ్లకు పర్వ
మ్మనువాదము చేసినట్టి యమర కవీశన్
ఘనుడైన భావుకుండని
వినియాంజలి నందచేతు వేరీతులుగన్!!

కం॥ జీవముగల పద్యమ్మున
భావుకుడగు కాళిదాసు ప్రత్యకమగున్
ఆ వరకవి అందించిన
దీవెన వలె **దాశినాని** దీపించెకృతిన్!!

పద్యమౌళి, పద్యభాషి,
సాహితీ యువరత్న, పద్యప్రచార పారావార
పారీణ, కందకవి సార్వభౌమ
డ॥ రాధశ్రీ

హైదరాబాద్
13-05-2009

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/kbook.php?id=1255

*** * ***

Read other books by Desineni Venkatramaiah @

http://kinige.com/kbrowse.php?via=author&name=Desineni+Venkatramaiah&id=447